

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของการประเมินโครงการ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 มีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ มุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทยให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม สอดคล้องกับหลักการแผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 หน้า 4-5) โดยการพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้เกิดขึ้นในอนาคตได้นั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทั้งในระยะกลาง และระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ซึ่งการพัฒนาคนให้มีทักษะการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาตนเองได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) โดยความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ทัศนคติความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย

ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัวยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษารวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 (พ.ศ. 2560 – 2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 หน้า ง) ซึ่งเป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน โดยแบ่งเป็นระดับประเทศ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษานำไปสู่การขับเคลื่อนการศึกษาต่อไป

อย่างไรก็ตามสถานศึกษาถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะและคุณภาพของคน เนื่องจากการดำเนินการในระดับสถานศึกษามีผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนโดยตรง โดยกำหนดภารกิจของสถานศึกษาให้มีขอบข่ายมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 3 ระบบการจัดการศึกษา มาตรา 15 การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย และยังกำหนดแนวทางการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ โดยมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ตลอดจนมีการกระจายอำนาจการบริหาร จากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีอิสระความคล่องตัวในการตัดสินใจ ตามหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 หน้า 32) โดยการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งงานวิชาการ คือ กิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไปเลี้ยงหัวใจ การบริหารวิชาการจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด การที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัตรอยู่ตลอดเวลาส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ธีระ รุญเจริญ, 2553 หน้า 7) เช่นเดียวกับจันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 143) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานด้านอื่นๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การที่จะตรวจสอบว่าสถานศึกษาใด ผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานวิชาการสามารถดูได้จากสถานศึกษามีขอบเขตของงานวิชาการอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนางาน ครูมีความตระหนักและร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยได้มีการจัดการศึกษาโดยเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีความพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รองรับการออกสู่ตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพในอนาคต โดยการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ คือ โรงเรียนดี นักเรียนมีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย (โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย, 2562 หน้า 5) และจากการที่โรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้ใช้แนวทางของการพัฒนาของโรงเรียนมาตรฐานสากล พัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ โดยใช้เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญ คือ คุณภาพผู้เรียน การเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในฐานะพลเมืองของชาติ มีความเป็นพลโลก มีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีศักยภาพ ความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ มีผลการเรียนดี เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีคุณลักษณะผู้เรียน

ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ไขปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 หน้า ฉ) โดยสถานศึกษาเร่งพัฒนาระบบงาน พัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน พร้อมทั้งร่วมมือกันในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยมีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพของสถานศึกษา ตลอดจนบริบทของท้องถิ่นและบริบทการประกอบอาชีพของท้องถิ่นในอนาคต ซึ่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นเมืองมรดกโลก มีนักท่องเที่ยวจากหลากหลายประเทศ นักเรียนและผู้ปกครองมีความต้องการเรียน มีความต้องการให้บุตรหลานเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และต้องเสริมสร้างทักษะด้านภาษาควบคู่กันไป อย่างไรก็ตามโรงเรียนมีแผนการเรียนหลักสูตรวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับตลาดแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอนาคต ตลอดจนการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

โครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นโครงการในสังกัดของฝ่ายวิชาการ ซึ่งผู้ประเมินในฐานะรองผู้อำนวยการโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ตามคำสั่งโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยที่ 306/2562 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2562 เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการดำเนินงาน ซึ่งเป็นโครงการที่มีความสำคัญจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษา ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งผล

การประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน รวมทั้งผู้รับบริการ ตลอดจนการนำผลการประเมิน สู่กระบวนการวางแผนพัฒนาการดำเนินงาน ประกอบกับใช้เป็น ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับความสำเร็จของโครงการ การบรรลุ วัตถุประสงค์ของโครงการ และเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญเพื่อนำไปประกอบการวางแผนพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข โครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้รับผิดชอบโครงการจึงมีความสนใจที่จะประเมินโครงการพัฒนา ผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การประเมินตาม รูปแบบการประเมินแบบโมเดลชิป (CIPP Model) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อทราบ ความก้าวหน้าและผลการดำเนินงาน นำไปปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์เหมาะสม และพัฒนา ในส่วนที่เหมาะสมให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้ประเมินประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปป์ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อประเมินบริบท การดำเนินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและ มีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้น การดำเนินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ และมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3
3. เพื่อประเมินประสิทธิภาพด้านกระบวนการ การดำเนินงานของโครงการพัฒนาผู้เรียน สู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

4. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

ขอบเขตด้านเนื้อหา ประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบ CIPP MODEL

1. ประเมินบริบท (Context) โดยมุ่งประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับนโยบาย ความเหมาะสม ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

2. ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input) โดยมุ่งประเมินทรัพยากรในการประเมินโครงการ ได้แก่ บุคลากร คณะครูโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ชุมชน ผู้ปกครอง งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่

3. ประเมินกระบวนการ (Process) โดยมุ่งประเมินระหว่างดำเนินโครงการ ได้แก่ การวางแผนการดำเนินโครงการ การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการ ประเมินแต่ละกิจกรรมในโครงการ

4. ประเมินผลผลิตโครงการ (Product) โดยมุ่งประเมินผลที่เกิดกับนักเรียน เกี่ยวกับ

4.1 ผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ พัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

4.2 คุณภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

4.3 คุณภาพของผู้เรียนด้าน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศและคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

4.4 ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

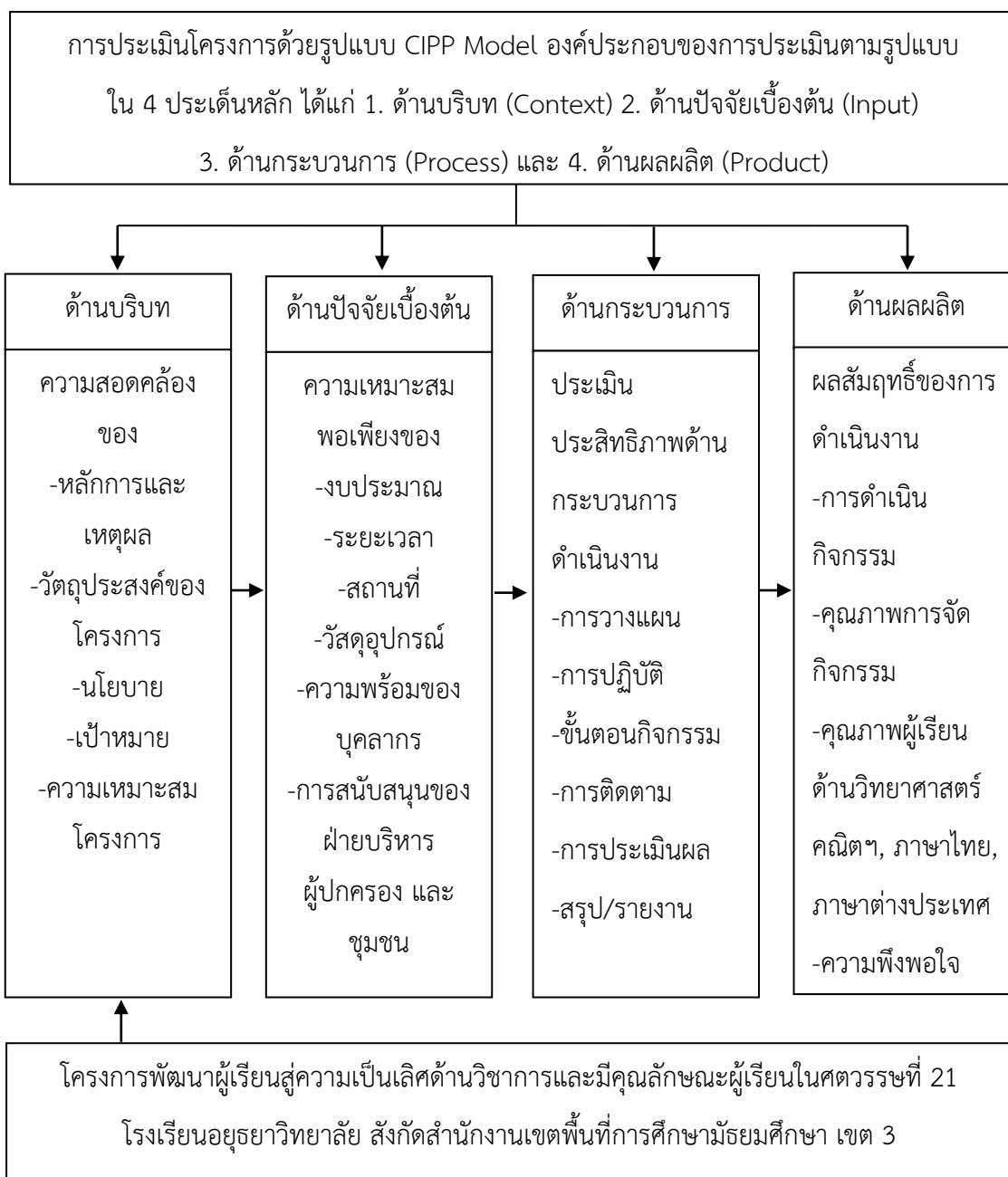
ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนและผู้ปกครองระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น 8,487 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนี้คือ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ครู ได้กลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) นักเรียนและผู้ปกครองระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2563 การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) ระดับชั้นของนักเรียน และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองจะเป็นผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน รวมทั้งสิ้น 856 คน

กรอบแนวคิดในการประเมิน

การประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1983, PP. 128-150) มาเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ เนื่องจากเป็นรูปแบบการประเมินที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจการดำเนินโครงการเพื่อให้ได้รายละเอียดต่าง ๆ อันเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนตามรายละเอียดสรุปเป็นแผนภาพดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการประเมิน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สารสนเทศในการตัดสินใจ การปรับปรุง แก้ไข และการพัฒนาการดำเนินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินการพัฒนาโครงการต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางสำหรับผู้บริหาร เกี่ยวกับการดำเนินงานและการบริหารอย่างเป็นระบบมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนการพัฒนาโครงการให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้รับบริการ
4. ทราบผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

คำนิยามศัพท์

1. โครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2563 โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

1.1 มีความเป็นเลิศด้านวิชาการ หมายถึง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตาม ค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ

1.2 มีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ เป็นไปตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษา (3Rs8Cs) ประกอบด้วย 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมี วิจาร์ณญาณ และทักษะในการแก้ไขปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะ ด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่าง วัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้าน การสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

2. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน โครงการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มารวบรวม วิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

3. การประเมินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 หมายถึง กระบวนการการวิเคราะห์ให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารอย่างเป็นระบบ ซึ่งการประเมินครั้งนี้ ใช้แนวทางการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ในการประเมินการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการ

4. CIPP Model หมายถึง กระบวนการบรรยายหาข้อมูล และการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจหาทางเลือกและให้แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลว่าจะต้องประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ บริบท (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ซึ่งเป็นการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่

4.1 บริบทของโครงการ หมายถึง การประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับนโยบาย ความเหมาะสม ความต้องการจำเป็นของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

4.2 ปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง การตรวจสอบความพร้อม ความเหมาะสม ด้านทรัพยากรงบประมาณ ระยะเวลา สถานที่ บุคลากร การสนับสนุนของฝ่ายบริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน

4.3 กระบวนการดำเนินงาน หมายถึง ประสิทธิภาพด้านกระบวนการเป็นการประเมินการดำเนินงานเมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อศึกษา เกี่ยวกับความร่วมมือของคณะทำงานและผู้เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ขั้นตอน จุดเด่น จุดด้อย การนิเทศติดตาม ประเมินผล ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ

4.4 ผลผลิตของโครงการ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ดังนี้

4.4.1 ผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

4.4.2 คุณภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

4.4.3 คุณภาพของผู้เรียนรายวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

4.4.4 ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

5. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลสำเร็จของโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

6. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และฝ่ายบริหาร ตามคำสั่งสถานศึกษา คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบุคลากร ฝ่ายการเงินสินทรัพย์ และฝ่ายบริหารทั่วไป

7. **ครู** หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2563

8. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2563

9. **ผู้ปกครอง** หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองนักเรียนตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2563

10. **คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งว่าด้วยระเบียบคณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมบริหารงาน การจัดการศึกษาของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ไม่รวมผู้แทนครูผู้อำนวยการโรงเรียนในตำแหน่งกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนผู้ปกครอง

11. **บุคลากรผู้รับผิดชอบกิจกรรมตามโครงการ** หมายถึง ครูผู้รับผิดชอบทุกกิจกรรมในโครงการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3